

“La poesia és una Casa de Misericòrdia, l'últim aixopluc contra la intempèrie”

Joan Margarit (Sanaüja, la Segarra, 1938) publica a Proa el poemari *Casa de Misericòrdia*. El seu anterior llibre era *Càlcul d'estructures* (2005).

—En el poema que dona títol al volum proclameu que un bon poema, per bell que sigui, ha de ser cruel. La crueltat seria un dels trets que identifiquen el llibre?

—Jo diria que això té una primera contestació molt senzilla, allò que ens deien les nostres mares i àvies, que “el que pica, cura”. O que el que no val un esforç, no val res. I en el poema, i per extensió l'obra d'art, el que no et fa mal amb la primera topada, no et pica, segurament és que no et fa efecte. Això no vol dir, però, que la tasca artística sigui un acte masoquista.

—El que sí que busqueu, em sembla, és que l'entrada del lector en el poema, la primera lectura, sigui fàcil, llisqui de manera suau, oi?

—El poema, al meu parer, ha de tenir dues condicions. La primera, que el lector ha de poder llegir-lo moltes vegades perquè cada vegada li ha de fer més profit. I la segona, que el poeta té l'obligació de donar l'opció de la primera lectura a tothom, fins i tot a la persona menys preparada. El bon poema sempre té una primera lectura a l'abast de tothom. Un poema es tanca en ell mateix si nega una primera lectura.

—La *Casa de Misericòrdia* us permet recordar que no hi ha una veritat única, o que les coses no tenen una sola lectura: els hospicis eren durs, hi dieu, però més dura era la intempèrie.

—El poema sorgeix de la instància, exhibida en una exposició, d'una dona que li havien afusellat el marit i demana que hi acceptin els seus fills. Fora de la Casa de Misericòrdia era molt pitjor. Era la intempèrie. No hi ha res pitjor que la intempèrie. Un poema no és gran cosa, però la intempèrie sense poema és infinitament menys, és infinitament més dura. Per això dic que la poesia és l'última Casa de Misericòrdia, l'últim aixopluc, l'última empara contra aquesta intempèrie.

—Per què tanqueu el llibre amb una confessió de la vostra idea de la poesia, potser perquè hi ha molts malentesos?

—Sí. N'hi ha molts. Els poetes han caigut durant molts anys en l'absurd plantejament de dir que la poesia és difícil. Això ha donat pas als poetes dolents que poden fer un poema difícil,

Joan Margarit publica el poemari *Casa de Misericòrdia*, a Proa.

i això s'ha de trencar. Penso que la cosa més fàcil en poesia és fer un poema dolent i que no s'entengui; gairebé igual de fàcil, però un pèl més difícil és fer un poema dolent que s'entengui. Molt més difícil, infinitament més difícil, és fer un bon poema difícil d'entendre. I un bon poema que s'entengui només ho fan els clàssics.

—En aquest epíleg dieu que els avantguardes són aquesta herència conservadora cristiana que pensa en el futur com a única manera d'enfrontar-se amb un passat que no pot, o no vol, entendre. Però el més greu no és que no volen fer l'esforç d'entendre el present, tot el que els envolta?

—Sí, es clar. Ja vull dir això. És que el present no és l'inici del futur, sinó la culminació del teu passat. La camisa que portes avui és la culminació del passat. Cometen l'error de creure que la vida ha de ser com la poesia, i com la poesia que fan ells, evidentment. I és clar, el fracàs, personal

i literari, és total..

—En general, no us agraden les etiquetes, posar adjectius a la poesia.

—La poesia és molt senyora. És ella la que et porta on vol. No pots fer poesia social o poesia religiosa. La poesia només és útil quan va sense adjectius. Aquest és el gran misteri, és clar. En el fons, jo crec que la poesia és útil. En aquest sentit sí que estaria a prop dels poetes socials. La poesia no només serveix. És una de les coses que serveix més del món. En canvi, no crec que se li puguin posar adjectius.

—Els vostres poemes, més llargs o més curts, tenen un pes semblant, no hi ha poemes més densos que els altres, no combineu un poema de pes amb un de més lleuger. És una exigència?

—Sí, i una exigència que s'ha enfortit amb els anys. La unitat poema és molt important. Com més gran em faig més li demano a un poema que comenci i s'acabi en ell mateix, malgrat que formi part d'un llibre. L'autonomia del poema s'imposa cada cop més. No és el capítol d'un llibre. Els poemes s'han de llegir i pair d'un a un o de dos en dos.

Lluís Bonada